

## СТАНОВИЩЕ

върху дисертацията на

Михаел Пилйавски,

редовен докторант в професионално направление 2.3. Философия.

Докторска програма: Съвременни философски теории. Област на висше образование: Хуманитарни науки. Професионално направление: 2.3. Философия, Философия на културата, политиката, правото и икономиката,

Философски факултет, Катедра „Философски и политически науки“,

Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград.

Тема на дисертацията: „ФИЛОСОФСКИ АСПЕКТИ И РАЗВИТИЕ НА ПРАВОТО НА МЪЛЧАНИЕ В ИЗРАЕЛ “

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление  
**2.3. Философия .**

Научен ръководител: доц. д-р Ива Манова

Изготвил становището: доц. д-р Юлия Васева-Дикова, Институт по философия и социология (ИФС) към Българска академия на науките (БАН).

Дисертацията е разработена в рамките на проблемите от полето на философия на правото с фокус към конкретен въпрос свързан с правото на мълчание. Работата поставя и анализира конкретен проблем в рамките на правораздаването в Израел и анализира конкретни примери през връзката им с определени философски идеи и теории.

Дисертацията е разгърната в следната структура: Въведение (стр. 5-16), Първа глава (стр. 17-33), Втора глава (стр. 34-71), Трета глава (стр. 72-118), Четвърта глава (стр. 119-142), Заключение (стр. 143-144), Библиография (стр. 148-160).

Въвеждащата част на дисертацията очертава спецификата на проучването, фокусирано върху основните права на хората и по-специално на онези лица, които попадат в групата на заподозрени или обвиняеми според наказателните закони в Израел (Human Dignity and Liberty, 1992 - стр. 5). Разгръщането на изследването се ръководи от идеята за баланс между държавното разследване на престъпления, от една страна и правото на защита (от натиск и принуда) на свободата на личността в Израел, от друга страна. В тази връзка се извежда на централно място конституционният статут на правото на мълчание в рамките на правораздаването в Израел. Специфичността на изследването се основава на твърдението, че *“... в академичната литература не е разгледан въпросът как съдебните решения в Израел са превърнали правото на мълчание по време на полицейски разпити в конституционно право”* (стр. 8). В рамките на въведението се посочва спецификата на работата, а именно, че анализира проблема за правото на мълчание от философски позиции, както и това, че извежда философски теории като основания на реални съдийски решения, свързани с това човешко право. На основата на това се извеждат обект и предмет на изследването. За цел на

изследването се посочва извеждането на философски обоснована връзка между въпроса за човешките права и тяхната проекция при конкретни съдебни решения в рамките на прехода от законово право в конституционно право на правото на мълчание в Израел.

Първа глава на дисертацията очертава историческата рамка в контекста на която се поставя и разгръща правният проблем относно правото на мълчание (от законови разпоредби към статут на конституционно право). На преден план се извеждат процедурите свързани със съдебното тълкуване при прилагането на законите в Израел и по-специално процедурите за събиране на доказателства при полицейски разпити в рамките на наказателни процеси. Представя се идеята за “конституционна революция” (constitutional revolution-стр. 29) и се проследява разгръщането ѝ по отношение на съдебната практика на Върховния съд в Израел. В рамките на анализа се извежда тезата за “напрежение” (“tension”) между “законодателното намерение” (“legislative intent”) и “съдебното тълкуване” (“judicial interpretation”).

В рамките на Втора глава се извеждат философските основания на идеята относно правото на мълчание. Представят се някои от идеите на Бейкън, Декарт, Лок, Русо, Кант, Смит (и други) и се извежда философското питане за това как трябва да се управляват обществата и как трябва да се изгради икономическата рамка за развиването им (стр. 35). Поставя се акцент върху философското влияние на рационалисткия подход при поставянето и отговарянето на редица въпроси, свързани с различни аспекти на обществата в периода на Просвещението. Отделя се място и на други характерни за този период идеи като идеята за вяра в прогреса на обществата, ролята на знанието и образоването, критичното отнасяне към религиозните институции и практики. На основата на анализ на Кант (Immanuel Kant , 1784. “Answer to the Question: What is Enlightenment?” - стр. 44) се поставя фокус върху ролята на Просвещението и идеята за баланс между гражданската свобода и подчинението (стр. 47). Важен за работата на изследването е и анализът на идеите на Джон Лок относно основните естествените права (natural rights) на всеки човек (живот, свобода, собственост). В тази връзка се разглеждат и идеите му, свързани с произведението “Two Treatises of Government” от 1689 година, където той оспорва идеята за връзка между владетеля и божественото право за власт над хората (monarchical absolutist), а на мястото на това се издига идеята за основните естествени права. В рамките на анализа се извежда важността на философските критики към въпросите за властта (владееенето) и за свободата от позициите на рационализма (стр. 62). Приема се тезата, че философските идеи изграждат основите на правната рамка при поставянето и разгръщането на проблема относно избягване на самоинкриминирането в процеса на законово обосновано събиране на доказателства. В рамките на главата се представят философски дебати, свързани с темите за истината и моралната оправданост по отношение на правото на мълчание в съдебната практика.

Централният фокус в Трета глава е свързан с провеждането на сравнителен анализ на правото на мълчание между спецификите на общото право (“common-law”) и тези на гражданското право (“civil-law”). В началото на главата основната линия на анализ има за цел да представи, обоснове и разграничи различните законови и морални тегла и отношения

между универсалните човешки права (universal human rights) и гражданските права (citizens' rights). В тази връзка се прави следният извод: *“Все пак, най-важното е да се разбере, че и двата термина обикновено се отнасят до основни права, които принадлежат на хората просто защото са човешки същества, а не заради техния статут на гражданство.”* (“Still, the main thing to understand is that both terms usually refer to basic rights that belong to people simply because they are human, not because of their citizenship status” - p. 72) (стр. 72). С това Пилйавски прокарва връзка между правото на мълчание в качеството му на основно човешко право, с което обосновава основната теза на дисертацията. За целите на анализа се проследява как различните правни единици интерпретират и прилагат принципите за защита от самоинкриминиране. В рамките на главата се дискутира по редица правни теми и проблеми във връзка с основната тема на дисертацията. Пример за такава тема е дискутирането относно разбирането на това какво е демокрация и как това разбиране се заменя чрез формализиране - вземане на решения с мнозинство (стр. 81). В рамките на главата се отделя внимание на философския анализ и се представят възгледите на Хана Арендт (Hannah Arendt) във връзка с проблема за гарантите при спазването на естествените и гражданските права (стр. 108). Проследяват се историческите предпоставки (Англия, XV век), довели до поставяне и защитаване правото на мълчание и се изяснява проблемът в рамките на Израелската държава. В края на главата се представя анализ на казус, свързан с бежанската криза от 2025 г. в Сирия.

Четвърта глава извежда анализа на ниво търсене точки на напрежение между различните начини на прилагане на правото на мълчание в рамките на съдебните процеси. В рамките на главата се дават примери и се анализират конкретни съдебни казуси в конституционната практика в Израел (ролята на съдебното тълкуване). Това не се прави самоцелно, а се свързва със съществуващи философски теории. Извежда се въпросът за статуса на правото на мълчание: абсолютно или ограничено прилагане. В заключение се посочва, че Върховният съд на Израел е постигнал издигането на правото на мълчание и правото да не се свидетелства срещу себе си до статута им на конституционно гарантирани права (нарушаването им води до изключване на доказателства по делото).

Дисертацията има три приносни момента, които изцяло отговарят на реализираното в изследването. Трябва да се отбележи философската и правна значимост на всяко едно от тях.

Въпрос: Как виждате поставянето на въпроса за право на мълчание и не самоинкриминиране в контекста на бързото навлизане на AI както в обществото, така и в правораздаването в нелокален контекст?

Представен е автореферат, който отговаря на съдържанието на дисертационния труд. Дисертантът има необходимия брой (изискване по ЗРАСРБ) публикации по темата на дисертацията. Предоставена е справка от система за проверка за липса на припокриване на съдържимото в дисертацията с други текстове.

Заклучение: Определям темата на дисертацията като важна и добре разработена и която може да е от полза както за специалисти в областта на правото, така и за изследователи в областта на философия на правото. Проведеното изследване е препоръчително да намери

представяне сред обучаващите се по и интересуващите се от право и философия. Дисертацията предлага добре обоснован изследователски фокус, разработен и представен с яснота и изчерпателност на различните подходи и специфики, свързани с правораздаването в Израел. Оценявам съдържанието на дисертацията като инспирирано от практическото поставяне на проблеми от полето на философия на правото и определям работата като проект, който може да послужи в процеса на обучение на студенти по право и философия и на учители по философия (при преподаване на учебен материал, свързан с човешките и гражданските права). На основата на покритието от докторанта Михаел Пилйавски национални стандарти за придобиване на научно-образователната степен “доктор по философия” подкрепям - гласувам със **ЗА** - присъждането ѝ на дисертанта.

доц. д-р Юлия Васева-Дикова

Институт по философия и социология,

Българска академия на науките

24.09. 2026 София

## REVIEW

by **Assoc. Prof. Julia Vasseva-Dikova**, Institute of Philosophy and Sociology,  
Bulgarian Academy of Sciences.

Regarding the awarding of the educational and scientific degree “Doctor of Philosophy” to doctoral student **Michael Pilyavsky**, at the FACULTY OF PHILOSOPHY DEPARTMENT OF PHILOSOPHICAL AND POLITICAL SCIENCES, SOUTH-WEST UNIVERSITY “NEOFIT RILSKI” – BLAGOEVGRAD. The Dissertation is submitted in fulfilment of the requirements for the educational and academic degree of “Doctor” in the field of higher education

2. Humanities

Professional field: 2.3. Philosophy

Doctoral Program “Contemporary Philosophical Theories” .

Topic of the dissertation: “***PHILOSOPHICAL ASPECTS AND THE DEVELOPMENT OF THE RIGHT TO SILENCE IN ISRAEL***” .

Scientific Supervisor : **Assoc. Prof. Iva Manova, Ph.D.**

This dissertation addresses issues in the field of the philosophy of law, with a focus on a specific question related to the right to remain silent. The work identifies and analyzes a specific problem within the Israeli judicial system and examines specific examples in relation to certain philosophical ideas and theories.

The dissertation is organized as follows: Introduction (pp. 5–16), Chapter One (pp. 17–33), Chapter Two (pp. 34–71), Chapter Three (pp. 72–118), Chapter Four (pp. 119–142), Conclusion (pp. 143–144), Bibliography (pp. 148–160).

The introductory section of the dissertation outlines the specific nature of the study, which focuses on fundamental human rights and, in particular, on those individuals who fall into the category of suspects or defendants under Israeli criminal law (Human Dignity and Liberty, 1992—p. 5). The study is guided by the idea of striking a balance between state criminal investigations, on the one hand, and the right to protection (from pressure and coercion) of individual liberty in Israel, on the other. In this regard, the constitutional status of the right to remain silent within the framework of the Israeli justice system takes center stage. The specificity of the study is based on the assertion that “... the academic literature has not examined how the rulings of the Israeli courts have turned the right to remain silent during police interrogations into a constitutional right. ” (p. 8). The introduction outlines the specificity of the study, namely that it analyzes the issue of the right to remain silent from a philosophical perspective, and that it identifies philosophical theories as the basis for actual judicial decisions related to this human right. On this basis, the object and subject of the study are defined.

The purpose of this study is to establish a philosophically grounded connection between the issue of human rights and their application in specific court decisions within the context of the transition from statutory law to constitutional law regarding the right to remain silent in Israel. The first chapter of the dissertation outlines the historical framework within which the legal issue concerning the right to remain silent is posed and developed (from statutory provisions to the status of a constitutional right). The focus is on the procedures related to judicial interpretation in the application of laws in Israel, and in particular the procedures for gathering evidence during police interrogations in criminal proceedings. The idea of a “constitutional revolution” (p. 29) is introduced, and its unfolding is traced in relation to the case law of the Supreme Court of Israel. The analysis puts forward the thesis of “tension” between “legislative intent” and “judicial interpretation.”

Chapter Two sets forth the philosophical foundations of the idea of the right to silence. It presents some of the ideas of Bacon, Descartes, Locke, Rousseau, Kant, Smith (and others) and raises the philosophical question of how societies should be governed and how the economic framework for their development should be constructed (p. 35). Emphasis is placed on the philosophical influence of the rationalist approach in posing and answering a series of questions related to various aspects of societies during the Enlightenment. Attention is also given to other ideas characteristic of this period, such as the idea of belief in the progress of societies, the role of knowledge and education, and a critical attitude toward religious institutions and practices. Based on an analysis of Kant (Immanuel Kant, 1784. “Answer to the Question: What is Enlightenment?”—p. 44), the focus is on the role of the Enlightenment and the idea of a balance between civil liberty and obedience (p. 47). Also important to this study is the analysis of John Locke’s ideas regarding the fundamental natural rights of every person (life, liberty, property). In this context, his ideas related to the work “Two Treatises of Government” from 1689 are also examined, in which he challenges the notion of a connection between the ruler and divine right to rule over people (monarchical absolutism), and instead puts forward the idea of fundamental natural rights. The analysis highlights the importance of philosophical critiques of the issues of power (rule) and freedom from the perspective of rationalism (p. 62). The thesis is accepted that philosophical ideas form the foundation of the legal framework in raising and developing the issue of avoiding self-incrimination in the process of legally justified evidence gathering. This chapter presents philosophical debates related to the topics of truth and moral justification with regard to the right to remain silent in judicial practice.

The central focus of Chapter Three is a comparative analysis of the right to remain silent, examining the specific characteristics of common law and those of civil law. At the beginning of the chapter, the main line of analysis aims to present, justify, and distinguish the various legal and moral weightings and relationships between universal human rights and citizens’ rights). In this regard, the following conclusion is drawn: “Still, the main thing to understand is that both terms usually refer to basic rights that belong to people simply because they are human, not because of their citizenship status” (p. 72). With this, Pilyavski establishes a connection between the right to remain silent as a fundamental human right, thereby substantiating the dissertation’s main thesis. For the

purposes of the analysis, the study examines how various legal systems interpret and apply the principles of protection against self-incrimination. Within the scope of this chapter, a number of legal topics and issues related to the dissertation's main theme are discussed. An example of such a topic is the discussion regarding the understanding of what democracy is and how this understanding is replaced by formalization—decision-making by majority vote (p. 81). Within the scope of this chapter, attention is given to philosophical analysis, and the views of Hannah Arendt are presented regarding the issue of the guarantor in the observance of natural and civil rights (p. 108). The historical preconditions (England, 15<sup>th</sup> century) that led to the establishment and defense of the right to silence are traced, and the issue is clarified in the context of the State of Israel. At the end of the chapter, a case study is presented related to the 2025 refugee crisis in Syria.

Chapter Four takes the analysis a step further by identifying points of tension between the various ways in which the right to remain silent is applied in the context of court proceedings. The chapter provides examples and analyzes specific court cases in Israeli constitutional practice (the role of judicial interpretation). This is not done as an end in itself, but is linked to existing philosophical theories. The question of the status of the right to remain silent is raised: absolute or limited application. In conclusion, it is noted that the Supreme Court of Israel has elevated the right to remain silent and the right not to testify against oneself to the status of constitutionally guaranteed rights (violation of these rights leads to the exclusion of evidence from the case).

The dissertation has three significant contributions that fully correspond to the findings of the study. The philosophical and legal significance of each of them should be noted.

Question: How do you view the issue of the right to remain silent and against self-incrimination in the context of the rapid penetration of AI into both society and the administration of justice in a non-local context?

An abstract has been submitted that corresponds to the content of the dissertation. The doctoral candidate has the required number (as stipulated by the Law on Scientific Research and Academic Degrees) of publications on the topic of the dissertation. A report from a plagiarism-checking system confirming that there is no overlap between the content of the dissertation and other texts has been provided.

Conclusion: I consider the topic of the dissertation to be important and well-developed, and one that may be of benefit both to specialists in the field of law and to researchers in the field of the philosophy of law. It is recommended that this research be made available to students and others interested in law and philosophy. The dissertation offers a well-founded research focus, developed and presented with clarity and comprehensiveness regarding the various approaches and specific aspects related to the administration of justice in Israel. I assess the content of the dissertation as inspired by the practical formulation of problems in the field of the philosophy of law and characterize the work as a project that can be useful in the education of students of law and philosophy and of philosophy teachers (when teaching material related to human and civil rights). Based on the national standards

for the award of the academic degree of “Doctor of Philosophy” met by the doctoral candidate Mihail Pilyavski, I support—I vote positively—the awarding of this degree to the doctoral candidate.

Assoc. Prof. Julia Vasseva-Dikova

Institute of Philosophy and Sociology (IPS),

Bulgarian Academy of Sciences

September 24, 2026 Sofia